2024/2552

1.10.2024 г.

ПРЕВОД

СПОРАЗУМЕНИЕ МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И РЕПУБЛИКА МОЗАМБИК ОТНОСНО СТАТУТА НА ВОЕННАТА МИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ОБУЧЕНИЕ В МОЗАМБИК (EUTM Mozambique)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ, наричан по-нататък „ЕС“,

от една страна, и

РЕПУБЛИКА МОЗАМБИК, наричана по-нататък „приемащата държава“,

от друга страна,

наричани заедно по-нататък „страните“,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД:

писмото на президента на Република Мозамбик до върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 3 юни 2021 г., в което се приветства разполагането в Мозамбик на мисия на Европейския съюз по линия на общата политика за сигурност и отбрана без изпълнителни правомощия,

писмото на президента на Република Мозамбик до върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 27 август 2021 г., с което на EUTM Mozambique и нейните служители се предоставят привилегии и имунитет до сключването на споразумение относно статута на мисията в Мозамбик,

Решение (ОВППС) 2021/1143 на Съвета за военна мисия на Европейския съюз за обучение в Мозамбик ([1]),

факта, че настоящото споразумение не засяга правата и задълженията на страните по международни споразумения и други правни инструменти за създаване на международни съдилища и правораздавателни органи,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Член 1

Приложно поле и определения

1. Настоящото споразумение се прилага за военната мисия на Европейския съюз за обучение в Мозамбик (EUTM Mozambique) и за нейния личен състав.

2. Настоящото споразумение се прилага единствено на територията на приемащата държава.

3. За целите на настоящото споразумение:

а) „EUTM Mozambique“ означава военният щаб на ЕС и националните контингенти, участващи в мисията, тяхното оборудване и техните транспортни средства;

б) „мисия“ означава подготовката, установяването, изпълнението и поддръжката на EUTM Mozambique;

в) „командващ силите на мисията на ЕС“ означава командващият EUTM Mozambique на мястото на мисията;

г) „военен щаб на ЕС“ означава военният щаб и неговите части, независимо от местоположението им, поставени под ръководството на военнокомандващи на ЕС, които осъществяват военното командване или контрол на EUTM Mozambique;

д) „национални контингенти“ означава подразделенията и частите, принадлежащи на държавите – членки на ЕС, и на други държави, участващи в EUTM Mozambique;

е) „личен състав на EUTM Mozambique“ означава гражданският и военен личен състав, зачислен към EUTM Mozambique, както и личният състав за подготовка на мисията и личният състав, пътуващ по искане на изпращаща държава или институция на ЕС в рамките на мисията, който, освен ако не е предвидено друго в настоящото споразумение, се намира на територията на приемащата държава, с изключение на местния персонал и персонала, нает от международни изпълнители по търговски договори;

([1]) ОВ ЕС L 247, 13.7.2021 г., стр. 93.

ж) „местен персонал“ означава служители, които са граждани на приемащата държава или лица, които постоянно пребивават в нея;

з) „бази на EUTM Mozambique“ означава всички помещения, жилища и земя, необходими за мисията и за личния състав на EUTM Mozambique;

и) „изпращаща държава“ означава държава, предоставила национален контингент за EUTM Mozambique.

Член 2

Общи разпоредби

1. EUTM Mozambique и личният състав на EUTM Mozambique спазват законовите и подзаконовите актове на приемащата държава и се въздържат от всякакви действия или дейности, които са несъвместими с целите на мисията.

2. EUTM Mozambique редовно информира приемащата държава за броя на членовете на личния състав на EUTM Mozambique, пребиваващи на територията на приемащата държава.

Член 3

Идентификация

1. Членовете на личния състав на EUTM Mozambique, които се движат в приемащата държава, носят съответните си лични карти, например паспорти или други документи за самоличност, предоставени от приемащата държава, и трябва да ги представят на органите при поискване.

2. Превозните средства, въздухоплавателните средства, плавателните съдове и другите транспортни средства на EUTM Mozambique носят отличителни идентификационни знаци на EUTM Mozambique и/или регистрационни табели, за които съответните власти на приемащата държава са уведомени.

3. EUTM Mozambique има право да поставя знамето на Европейския съюз и отличителни знаци като военни емблеми, титли и официални символи в базите и върху превозните си и други транспортни средства. Върху униформите на личния състав на EUTM Mozambique се поставя отличителна емблема на EUTM Mozambique. Националното знаме или емблеми на съставните национални контингенти на мисията могат да се поставят в базите на EUTM Mozambique, върху превозните и други транспортни средства и на униформите по решение на командващия силите на мисията на ЕС.

Член 4

Преминаване на границите и движение на територията на приемащата държава

1. Личният състав на EUTM Mozambique влиза на територията на приемащата държава само при представяне на паспорт. Личният състав на EUTM Mozambique се освобождава от визови такси и имиграционни проверки, без да се засягат регистрирането при влизане и излизане и митническия контрол при влизане, напускане или пребиваване на територията на приемащата държава.

2. Личният състав на EUTM Mozambique се освобождава от изискванията на приемащата държава за регистрация и контрол на чужди граждани, но не придобива право на постоянно пребиваване или местоживеене на територията на приемащата държава.

3. Активите и транспортните средства на EUTM Mozambique, влизащи, транзитно преминаващи или напускащи територията на приемащата държава в подкрепа на мисията, се освобождават от всякакви изисквания за представяне на инвентарни списъци или други митнически документи, както и от проверки.

4. Членовете на личния състав на EUTM Mozambique могат да управляват моторни превозни и въздухоплавателни средства на територията на приемащата държава, ако притежават валидно национално, международно или военно свидетелство за управление или лиценз за пилот, според случая. Приемащата държава признава като валидни, без заплащане на данъци или такси, свидетелствата за управление на превозни средства или разрешителните, притежавани от членовете на личния състав на EUTM Mozambique.

5. За нуждите на мисията приемащата държава предоставя на EUTM Mozambique и на личния състав на EUTM Mozambique свобода на движение и придвижване на територията си, включително въздушното пространство.

6. За целите на мисията EUTM Mozambique може да извършва тренировки или маневри с оръжия на територията на приемащата държава, включително в нейното въздушно пространство.

7. За целите на мисията EUTM Mozambique може да използва обществени пътища, мостове, фериботи и летища, без да заплаща такси, пътни такси, данъци и други подобни налози. EUTM Mozambique не се освобождава от заплащането на суми в разумен размер за поискани и предоставени услуги, при условия еднакви с предвидените за въоръжените сили на приемащата държава.

Член 5

Привилегии и имунитети на EUTM Mozambique, предоставени от приемащата държава

1. Базите на EUTM Mozambique са неприкосновени. Служители на приемащата държава имат право да влизат в базите единствено със съгласието на командващия силите на мисията на ЕС.

2. Базите на EUTM Mozambique, тяхното оборудване и друго имущество, намиращо се в тях, както и транспортните средства имат имунитет срещу претърсване, изземване, запор или мерки за принудително изпълнение.

3. EUTM Mozambique, нейната собственост и имущество, независимо къде се намират и кой ги управлява, се ползват с имунитет срещу всички видове правни производства.

4. Архивите и документацията на EUTM Mozambique са неприкосновени по всяко време и навсякъде.

5. Официалната кореспонденция на EUTM Mozambique е неприкосновена. Под официална кореспонденция се разбира всяка кореспонденция, свързана с мисията и нейните функции.

6. EUTM Mozambique, както и нейните доставчици на услуги и изпълнители по договори, при условие че не са граждани на приемащата държава, са освободени от всякакви национални, регионални и общински данъци, такси и подобни налози по отношение на закупените и внесени стоки, предоставени услуги и използвани от EUTM Mozambique съоръжения за целите на мисията. EUTM Mozambique не се освобождава от данъци, такси и налози, които представляват заплащане за извършени услуги.

7. Приемащата държава разрешава внасянето на стоки, военни превозни средства, военно оборудване и продукти за мисията и ги освобождава от всякакви мита, такси, пътни такси, данъци и подобни налози, освен от разходите за съхранение, за превоз и от заплащанията за други извършени услуги.

Член 6

Привилегии и имунитети на личния състав на EUTM Mozambique, предоставени от приемащата държава

1. Личният състав на EUTM Mozambique не подлежи на арест или задържане под никаква форма.

2. Документите, кореспонденцията и собствеността на личния състав на EUTM Mozambique са неприкосновени освен в случай на изпълнителни действия, разрешени съгласно параграф 6.

3. Личният състав на EUTM Mozambique се ползва с имунитет по отношение на наказателната юрисдикция на приемащата държава при всякакви обстоятелства.

4. Имунитетът на личния състав на EUTM Mozambique по отношение на наказателната юрисдикция може да бъде снет от заинтересованата изпращаща държава или институция на ЕС, според случая. Подобно снемане на имунитета винаги трябва да бъде извършено изрично.

5. Личният състав на EUTM Mozambique се ползва с имунитет по отношение на гражданската и административната юрисдикция на приемащата държава във връзка с устни или писмени изказвания и всякакви техни действия, предприети в изпълнение на служебните им функции. Ако пред съд на приемащата държава бъде образувано гражданско производство срещу член на личния състав на EUTM Mozambique, командващият силите на мисията на ЕС и компетентният орган на изпращащата държава или институция на ЕС се уведомяват незабавно. Преди образуването на съдебното производство командващият силите на мисията на ЕС и компетентният орган на изпращащата държава или институция на ЕС удостоверяват пред съда дали въпросното действие е извършено от член на личния състав на EUTM Mozambique в изпълнение на служебните му функции.

6. Ако действието е извършено в изпълнение на служебни функции, производство не се образува и се прилагат разпоредбите на член 15. Ако действието не е извършено в изпълнение на служебни функции, производството може да продължи. Удостоверението от командващия силите на мисията на ЕС и от компетентния орган на изпращащата държава или от съответната институция на ЕС има задължителен характер за юрисдикцията на приемащата държава, която не може да го оспорва.

7. Започването на съдебно производство по инициатива на член на личния състав на EUTM Mozambique го лишава от възможността да се позовава на имунитета по отношение на юрисдикцията в случай на насрещни искове, пряко свързани с основния иск.

8. Личният състав на EUTM Mozambique не е длъжен да дава свидетелски показания.

9. Не могат да се предприемат изпълнителни мерки спрямо членове на личния състав на EUTM Mozambique, освен когато срещу тях е образувано гражданско производство, което не е свързано със служебните им функции. Имущество на личния състав на EUTM Mozambique, което командващият силите на мисията на ЕС е удостоверил за необходимо за изпълнението на служебните им функции, се освобождава от изземване в изпълнение на присъда, съдебно решение или заповед. При граждански производства членовете на личния състав на EUTM Mozambique не подлежат на ограничения върху личната им свобода или други принудителни мерки.

10. Имунитетът на личния състав на EUTM Mozambique от юрисдикцията на приемащата държава не го освобождава от юрисдикциите на съответните изпращащи държави.

11. По отношение на услугите, предоставени на EUTM Mozambique, личният състав на EUTM Mozambique е освободен от действието на разпоредбите за социална сигурност, които могат да бъдат в сила в приемащата държава.

12. Личният състав на EUTM Mozambique се освобождава от всякакви форми на данъчно облагане в приемащата държава върху заплатите и възнагражденията, които получава от EUTM Mozambique или от изпращащите държави, както и върху всякакви други доходи, получавани от източник извън приемащата държава.

13. Членовете на личния състав на EUTM Mozambique не са освободени от плащане на мита, данъци и подобни налози върху вещите, предназначени за лично ползване, с изключение на вече притежаваните при влизането на територията на приемащата държава и на вещите от първа необходимост. Членовете на личния състав на EUTM Mozambique не са освободени от плащане на такси за съхранение, превоз и подобни услуги върху вещите, предназначени за лично ползване.

14. Личният багаж на членовете на личния състав на EUTM Mozambique се освобождава от проверки, освен ако има сериозни основания да се счита, че съдържа предмети или вещи, които не са предназначени за лично ползване от личния състав на EUTM Mozambique, или артикули, забранени за внос или износ по закон, или попадащи в обхвата на нормативна уредба за карантина в приемащата държава. В този случай проверката може да се извърши само в присъствие на засегнатия член на личния състав на EUTM Mozambique или на упълномощен представител на EUTM Mozambique.

Член 7

Местен персонал

Членовете на местния персонал се ползват с привилегии и имунитети единствено доколкото приемащата държава позволява това. Приемащата държава обаче упражнява юрисдикцията си над местния персонал по такъв начин, че да не се намесва неправомерно в изпълнението на функциите на EUTM Mozambique.

Член 8

Наказателна юрисдикция

Компетентните органи на изпращащата държава имат право да упражняват на територията на приемащата държава пълната наказателна юрисдикция и дисциплинарна власт, произтичащи от законовите разпоредби на изпращащата държава по отношение на всички членове на личния състав на EUTM Mozambique.

Член 9

Униформа и оръжия

1. Носенето на униформа се урежда от правилата, приети от командващия силите на мисията на ЕС.

2. За целите на мисията личният състав на EUTM Mozambique има право да носи оръжие и боеприпаси само с разрешението на командващия силите на мисията на ЕС.

3. Списъкът на членовете на личния състав на EUTM Mozambique, посочени и получили разрешение от командващия силите на мисията на ЕС да носят огнестрелни оръжия и боеприпаси, включително за техния превоз, се съобщава на компетентните органи на Мозамбик.

Член 10

Подкрепа от приемащата държава и сключване на договори

1. Приемащата държава се съгласява, ако бъде поискано, да подпомогне EUTM Mozambique при намирането на подходящи бази.

2. Приемащата държава предоставя безвъзмездно на разположение бази, които са нейна собственост, доколкото те са необходими за осъществяване на административните и оперативните дейности на EUTM Mozambique.

3. В рамките на своите средства и възможности приемащата държава допринася за подготовката, установяването и изпълнението на мисията и за оказването на подкрепа за мисията.

4. Приемащата държава оказва съдействие и подкрепа на мисията при същите условия, при които оказва съдействие и подкрепа на своите въоръжени сили.

5. Правото, приложимо за договори, сключени от EUTM Mozambique в приемащата държава, се определя в договора.

6. Договорът може да предвижда процедурата за уреждане на спорове, предвидена в член 15, параграфи 3 и 4, да се прилага за спорове, възникнали при изпълнението на договора.

7. Приемащата държава улеснява изпълнението на договорите, сключени между EUTM Mozambique и търговски дружества за целите на EUTM Mozambique.

Член 11

Промени в базите

1. Приемащата държава може да разреши на EUTM Mozambique да строи, променя или изменя по друг начин базите в зависимост от оперативните изисквания.

2. Приемащата държава не изисква от EUTM Mozambique обезщетение за подобни строежи, промени или изменения.

Член 12

Починали членове на личния състав на EUTM Mozambique

1. Командващият силите на мисията на ЕС има право да се заеме и да направи необходимите постъпки за репатриране на починал член на личния състав на EUTM Mozambique, както и на личното имущество на починалия.

2. Не се извършва аутопсия на тялото на починал член на личния състав на EUTM Mozambique без съгласието на заинтересованата държава и без присъствието на представител на EUTM Mozambique и/или на заинтересованата държава, както и без присъствието на медицински персонал от приемащата държава.

3. Приемащата държава и EUTM Mozambique си сътрудничат в пълна степен за бързото репатриране на починали членове на личния състав на EUTM Mozambique.

Член 13

Сигурност на EUTM Mozambique и военна полиция

1. Приемащата държава взема всички необходими мерки за осигуряване на безопасността и сигурността на EUTM Mozambique и личния състав на EUTM Mozambique. Всички конкретни мерки, предложени от приемащата държава, се съгласуват с командващия силите на мисията на ЕС преди прилагането им. Приемащата държава може да осигури допълнителни мерки за сигурност за защитата на личния състав на EUTM Mozambique, когато ситуацията го налага, и по искане на командващия силите на мисията на ЕС.

2. EUTM Mozambique е оправомощена да предприема необходимите мерки, за да осигури защитата на своите бази, включително тези, които се използват за тренировки, срещу всяка външна атака или опит за проникване.

3. EUTM Mozambique разполага с правомощията да предприема необходимите мерки на територията на приемащата държава в този контекст, включително употребата на необходимата и пропорционална сила, за да защити личния състав на EUTM Mozambique и помещенията, превозните средства и активите на мисията от действия, които биха могли да застрашат живота на членовете на личния състав на EUTM Mozambique или да им причинят телесни повреди, както и когато е необходимо, за да защити същевременно други лица, изправени пред същата заплаха в непосредствена близост до мисията, от действия, които биха застрашили живота на тези лица или които е вероятно да им причинят тежки телесни повреди.

4. Командващият силите на мисията на ЕС може да създаде военно полицейско звено за поддържане на реда в базите на EUTM Mozambique.

5. Военното полицейско звено може също така, в консултация и сътрудничество с военната полиция или полицията на приемащата държава, да действа извън посочените бази с цел поддържане на реда и дисциплината сред личния състав на EUTM Mozambique.

Член 14

Комуникации

1. EUTM Mozambique може да инсталира и използва устройства за радиоразпръскване и радиоприемане, както и сателитни системи. Мисията си сътрудничи с компетентните органи на приемащата държава с цел избягване на конфликти при използването на съответните честоти. Приемащата държава предоставя безплатен достъп до честотния спектър.

2. EUTM Mozambique има право на комуникация по радио (включително сателитно, мобилно и ръчно радио), телефон, телеграф, факс и други средства, както и право да инсталира необходимото оборудване за поддръжка на тези комуникации във и между базите на EUTM Mozambique, включително поставяне на кабели и наземни линии за целите на мисията.

3. На територията на собствените си бази EUTM Mozambique може да създаде необходимите условия за доставянето на поща, адресирана до и от EUTM Mozambique и/или нейния личен състав.

Член 15

Искове за обезщетение в случай на смърт, телесна повреда, вреди или загуби

1. EUTM Mozambique и личният състав на EUTM Mozambique не носят отговорност за каквито и да било вреди или загуби на гражданско или държавно имущество, свързани с оперативните потребности или предизвикани от дейности, свързани с граждански безредици или защита на EUTM Mozambique.

2. С оглед уреждане на спора по взаимно съгласие исковете за вреди или загуби на гражданско или държавно имущество, които не са обхванати от параграф 1, както и исковете при смърт или телесна повреда на лица и за вреди или загуби на имущество на EUTM Mozambique, се препращат на EUTM Mozambique чрез компетентните органи на приемащата държава, когато се отнася за искове, предявени от юридически или физически лица от приемащата държава, или на компетентните органи на приемащата държава, когато се отнася за искове, предявени от EUTM Mozambique.

3. Когато спорът не може да бъде уреден по взаимно съгласие, искът се подава до комисия по исковете, състояща се от равен брой представители на EUTM Mozambique и представители на приемащата държава. Уреждането на спора става по общо съгласие.

4. Когато в комисията по исковете не може да се постигне споразумение за уреждането на спора, спорове:

а) за суми по-малки или равни на 40 000 евро се уреждат по дипломатически път между приемащата държава и представители на ЕС;

б) за суми, надхвърлящи посочената в буква а), се отнасят до арбитражен съд, чиито решения са задължителни.

5. Арбитражният съд се състои от трима арбитри, като един арбитър се посочва от приемащата държава, един арбитър се посочва от EUTM Mozambique и един арбитър се определя съвместно от приемащата държава и EUTM Mozambique. Когато една от страните не посочи арбитър в рамките на два месеца или когато приемащата държава и EUTM Mozambique не могат да постигнат съгласие по определянето на третия арбитър, въпросният арбитър се назначава от председателя на Съда на Европейския съюз.

6. Между EUTM Mozambique и административните органи на приемащата държава се сключва административна договореност за определяне на мандата на комисията по исковете и на арбитражния съд, процедурата, приложима в рамките на тези органи, и условията, при които се предявяват искове.

Член 16

Връзки, уреждане по взаимно съгласие и спорове

1. Всички въпроси, възникнали при прилагането на настоящото споразумение, се разглеждат съвместно от представители на EUTM Mozambique и на компетентните органи на приемащата държава.

2. Ако не бъде постигнато предварително уреждане на спора, споровете относно тълкуването или прилагането на настоящото споразумение се разрешават между приемащата държава и представителите на ЕС изключително по дипломатически път.

Член 17

Други разпоредби

1. Когато настоящото споразумение препраща към привилегиите, имунитетите и правата на EUTM Mozambique и на личния състав на EUTM Mozambique, приемащата държава отговаря за прилагането и спазването им от страна на компетентните местни органи на приемащата държава.

2. Никоя разпоредба от настоящото споразумение няма за цел и не може да се тълкува в отклонение от правата на държава — членка на ЕС, или на друга държава, участваща в EUTM Mozambique, произтичащи от други споразумения.

Член 18

Договорености във връзка с прилагането

За целите на прилагането на настоящото споразумение, въпросите от оперативен, административен или технически характер могат да бъдат предмет на отделни договорености, сключени между командващия силите на мисията на ЕС и административните органи на приемащата държава.

Член 19

Влизане в сила и прекратяване

1. Настоящото споразумение влиза в сила в деня на подписването му и остава в сила до датата на напускане на последните части на EUTM Mozambique и последния член на личния състав на EUTM Mozambique съгласно уведомяване от EUTM Mozambique, което се извършва в разумен срок, договорен между командващия силите на мисията на ЕС и приемащата държава.

2. Независимо от параграф 1 се счита, че настоящото споразумение се прилага от датата, на която е разположен първият член на личния състав на EUTM Mozambique.

3. Настоящото споразумение може да се изменя чрез писмено споразумение между страните.

4. Прекратяването на настоящото споразумение не засяга правата и задълженията, произтичащи от изпълнението на споразумението преди неговото прекратяване.

Настоящото споразумение е съставено в два екземпляра на английски и португалски език, като двата текста са еднакво автентични. В случай на спор или несъответствия между двете версии предимство има текстът на английски език.